

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

ในการศึกษาเรื่อง การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราชตามรุ่นอายุ และความสะดวกของการคมนาคม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา จากผู้บอกภาษา 3 รุ่นอายุ ได้แก่ (1) ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 15-20 ปี (2) ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 40-45 ปี และ (3) ผู้บอกภาษาอายุ 60 ปีขึ้นไป และจากจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวก ได้แก่ ตำบลมะค่า และจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมไม่สะดวก ได้แก่ ตำบลบัลลังก์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องคำศัพท์ ได้แก่ หน่วยอรรถจำนวน 50 หน่วยอรรถ ซึ่งแทนด้วยคำศัพท์ที่แตกต่างกัน ในภาษาไทยถิ่นโคราช ภาษาไทยกรุงเทพ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเรื่องวรรณยุกต์นั้น ผู้วิจัยใช้รายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย เฉพาะในคำพยางค์เป็น จำนวน 12 คำ และคำพยางค์ตายสระเสียงยาว จำนวน 4 คำ โดยเก็บข้อมูลคำละ 10 ครั้ง แต่นำมาวิเคราะห์เฉพาะครั้งที่ออกเสียงชัดเจนมากที่สุดเพียง 5 ครั้ง

การวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์เรื่องคำศัพท์ และการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

1. ในการวิเคราะห์เรื่องคำศัพท์ผู้วิจัยแสดงการใช้คำศัพท์ในภาพรวมและการใช้คำศัพท์ในแต่ละหน่วยอรรถ เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ใน 3 รุ่นอายุ โดยไม่จำแนกตามความสะดวกของการคมนาคม พบว่ามีการใช้ทั้งคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ ภาษาไทยถิ่นโคราช และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน ทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มผู้สูงอายุจะใช้คำศัพท์เฉพาะภาษาไทยถิ่นโคราชเท่านั้น กลุ่มวัยกลางคนจะใช้คำศัพท์ผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นโคราชและภาษาไทยกรุงเทพ ส่วนกลุ่มวัยรุ่นจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพเท่านั้น อย่างไรก็ตามทั้ง 3 รุ่นอายุ ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากที่สุด รองลงมาคือคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมีการปรากฏไม่มากนัก เมื่อหาความแตกต่างในการใช้คำศัพท์ตามรุ่นอายุ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ระหว่างรุ่นอายุพบว่า มีความแตกต่างในการใช้คำศัพท์อย่างมีนัยสำคัญเฉพาะระหว่างรุ่นอายุ 15-20 ปี กับรุ่นอายุ 60 ปีขึ้นไป เท่านั้น

2. เมื่อนำปัจจัยทางสังคมเรื่องความสะดวกของการคมนาคมมาวิเคราะห์พบว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 2 จุดเก็บข้อมูล ใช้คำศัพท์ทั้ง 3 ประเภท จึงทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในตำบลที่มีการคมนาคมไม่สะดวกจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพ

ส่วนในตำบลที่มีการคมนาคมสะดวกจะมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ มากกว่าคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช โดยผู้บอกภาษาทั้ง 2 จุดเก็บข้อมูล ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากที่สุด รองลงมาคือคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมีการปรากฏไม่มากนัก เมื่อหาความแตกต่างในการใช้คำศัพท์ทั้ง 3 ประเภทตามความสะดวกของการคมนาคม พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวกกับไม่สะดวก โดยควบคุมตัวแปรรุ่นอายุพบว่า มีเพียงกรณีของรุ่นอายุ 15-20 ปี เท่านั้น ที่จุดเก็บข้อมูล 2 ประเภทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ระหว่างรุ่นอายุ ทีละคู่ โดยควบคุมตัวแปรความสะดวกของการคมนาคมพบความแตกต่างที่น่าสนใจคือ ในจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมไม่สะดวกไม่มีความแตกต่างในการใช้คำศัพท์แต่อย่างใด แต่ในจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวกพบว่า รุ่นอายุ 15-20 ปี ใช้คำศัพท์แตกต่างจากรุ่นอายุ 60 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนรุ่นอายุคู่อื่นๆ ไม่มีการใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกัน และเป็นที่น่าสนใจว่าทั้ง 3 รุ่นอายุ ใน 2 จุดเก็บข้อมูล ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากที่สุด รองลงมาคือคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมีการปรากฏไม่มากนัก

ในการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์พบว่า ผู้บอกภาษาทุกคนใช้ระบบวรรณยุกต์ที่มี 4 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงต่ำตกขึ้น กลางเลื่อนลง ต่ำตก และสูงตก มีข้อแตกต่างเรื่องระบบวรรณยุกต์ของจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวกและไม่สะดวกเฉพาะใน สดมภ์ A เท่านั้น กล่าวคือ ในจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวกมีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ A123-4 ซึ่งเป็นการค้นพบรูปแบบการแยกเสียงรวมเสียงรูปแบบใหม่ในงานวิจัยนี้ และจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมไม่สะดวกมีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ A1-234 เป็นลักษณะที่ตรงกับรูปแบบการแยกเสียงของภาษาไทยถิ่นโคราชในอดีต (วิจิตรน, 2527)

เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์และวรรณยุกต์ ทั้ง 3 รุ่นอายุ ใน 2 จุดเก็บข้อมูล พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างน่าสนใจ ขณะที่ผู้บอกภาษาทุกคนยังคงใช้ระบบวรรณยุกต์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์และหน่วยเสียงย่อยของภาษาไทยถิ่นโคราชอย่างทั่วถึง แต่ผู้บอกภาษาทุกคนได้รับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพเข้าไปใช้แทนคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชในอัตราที่สูงมาก โดยเฉพาะยิ่งในรุ่นอายุ 15-20 ปี ของจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวก ได้รับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ เข้าไปมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างชัดเจน (ดูตารางที่ 6.1)

ตารางที่ 6.1 สรุปการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราช ตามรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคม

ปัจจัยทางสังคม	การแปร	คำศัพท์	วรรณยุกต์
1. ภาพรวม		ผู้บอกภาษาใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากที่สุด ภาษาไทยถิ่นโคราช รองลงมา และภาษาไทยถิ่นอีสาน น้อยที่สุด	- ผู้บอกภาษา 3 รุ่นอายุ ทั้ง 2 จุดเก็บ ข้อมูล ใช้ระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง วรรณยุกต์ คือ ต่ำตกขึ้น กลางเลื่อนลง ต่ำตก และสูงตก - การแยกเสียงรวมเสียงมี 2 แบบ คือ (1) A123-4 (2) A1-234
2. รุ่นอายุ			
2.1 ภาพรวม 3 รุ่นอายุ		แตกต่างกัน ¹	
2.2 รุ่นอายุ 15-20 ปี / รุ่นอายุ 40-45 ปี		ไม่แตกต่างกัน	
2.3 รุ่นอายุ 15-20 ปี / รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป		แตกต่างกัน	
2.4 รุ่นอายุ 40-45 ปี / รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป		ไม่แตกต่างกัน	
3. ความสะดวกของการคมนาคม			
3.1 ภาพรวม 2 จุดเก็บข้อมูล		ไม่แตกต่างกัน	

¹ แตกต่าง, ไม่แตกต่างกัน หมายถึง แตกต่างและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 6.1 สรุปการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราช ตามรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคม (ต่อ)

ปัจจัยทางสังคม	การแปร	คำศัพท์	วรรณยุกต์
4. คมนาคมสะดวกของการคมนาคม โดยควบคุมตัวแปรรุ่นอายุ			
4.1 รุ่นอายุ 15-20 ปี ; สะดวก / ไม่สะดวก	แตกต่าง		
4.2 รุ่นอายุ 40-45 ปี ; สะดวก / ไม่สะดวก	ไม่แตกต่าง		
4.3 รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป ; สะดวก / ไม่สะดวก	ไม่แตกต่าง		
5. รุ่นอายุ โดยควบคุมตัวแปรความสะดวกของการคมนาคม			ผู้บอกภาษาทั้ง 3 รุ่นอายุ ในจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวก ใช้ระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ ต่ำตกขึ้น กลาง เลื่อนลง ต่ำตก และสูงตก การแยกเสียงรวมเสียงคือ (1) A123-4
5.1 ภาพรวม 3 รุ่นอายุ; สะดวก	แตกต่าง		
5.2 รุ่นอายุ 15-20 ปี / รุ่นอายุ 40-45 ปี; สะดวก	ไม่แตกต่าง		
5.3 รุ่นอายุ 15-20 ปี / รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป; สะดวก	แตกต่าง		
5.4 รุ่นอายุ 40-45 ปี / รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป; สะดวก	ไม่แตกต่าง		
5.5 ภาพรวม 3 รุ่นอายุ; ไม่สะดวก	ไม่แตกต่าง		ผู้บอกภาษาทั้ง 3 รุ่นอายุ ในจุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมไม่สะดวก ใช้ระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ ต่ำตกขึ้น กลาง เลื่อนลง ต่ำตก และสูงตก การแยกเสียงรวมเสียงคือ (1) A1-234
5.6 รุ่นอายุ 15-20 ปี / รุ่นอายุ 40-45 ปี; ไม่สะดวก	ไม่แตกต่าง		
5.7 รุ่นอายุ 15-20 ปี / รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป; ไม่สะดวก	ไม่แตกต่าง		
5.8 รุ่นอายุ 40-45 ปี / รุ่นอายุ 60 ปี ขึ้นไป; ไม่สะดวก	ไม่แตกต่าง		

6.2 อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางสังคมเรื่องความสะดวกของการคมนาคมไม่ส่งผลต่อการแปรทั้งเรื่องคำศัพท์และวรรณยุกต์นั้น อาจเกิดจากการคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล 2 จุดในครั้งนี้มีลักษณะที่แตกต่างกันในเรื่องความสะดวกของการคมนาคมต่างกันไม่เพียงพอ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ทั้งการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ไม่มีผลแต่อย่างใด ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพยายามหาจุดเก็บข้อมูลที่มีลักษณะแตกต่างกันอย่างมาก โดยผู้วิจัยไปขอคำแนะนำจากพัฒนาการอำเภอซึ่งพัฒนาการอำเภอลงมติว่าจุดเก็บข้อมูลทั้ง 2 จุดที่ได้คัดเลือกนั้นมีลักษณะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดแล้ว ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยเรื่องความสะดวกของการคมนาคมอาจใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาได้ไม่ดีเท่าที่ควรในอนาคต เนื่องจากปัจจุบันความสะดวกของการคมนาคมเข้าถึงเกือบทุกพื้นที่ ยกเว้นในท้องถิ่นทุรกันดารเท่านั้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่าความสะดวกของการคมนาคมไม่มีผลต่อการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ แต่เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเรื่องคำศัพท์ระหว่างจุดเก็บข้อมูล 2 ประเภท โดยควบคุมตัวแปรรุ่นอายุกลับพบว่า รุ่นอายุ 15-20 ปี ใน 2 จุดเก็บข้อมูล มีการแปรของคำศัพท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า รุ่นอายุ 15-20 ปี ที่อาศัยอยู่จุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวกอาจมีโอกาได้สัมผัสภาษาไทยกรุงเทพฯไม่ว่าจะด้วยสื่อใดๆ มากกว่ารุ่นอายุ 15-20 ปี ที่อาศัยอยู่จุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมไม่สะดวก จึงส่งผลให้รุ่นอายุ 15-20 ปี ที่อาศัยอยู่จุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมสะดวกใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯในอัตราสูงกว่าอย่างเห็นได้ชัด ขณะเดียวกัน รุ่นอายุ 15-20 ปี ที่อาศัยอยู่จุดเก็บข้อมูลที่มีการคมนาคมไม่สะดวกยังคงใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชในอัตราที่สูง เนื่องจากอาจมีโอกาได้สัมผัสสื่อต่างๆ น้อยกว่า จึงทำให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯน้อยกว่าภาษาไทยถิ่นโคราช

2. ถึงแม้ว่าผลการวิเคราะห์เรื่องวรรณยุกต์แสดงว่า ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ยังคงใช้หน่วยเสียงย่อยหลักของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งเป็นลักษณะที่ตรงกันกับผลการวิจัยหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นโคราชในอดีตนั้น ในงานวิจัยนี้พบว่าการปรากฏของหน่วยเสียงย่อยอื่นๆ ในแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ด้วย ซึ่งหน่วยเสียงย่อยอื่นๆ ดังกล่าวนี้อาจเป็นหน่วยเสียงที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาไทยถิ่นอื่นๆ เช่น ภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือภาษาไทยถิ่นอีสาน ก็เป็นไปได้

3. การใช้รายการคำชุดเทียบเสียงคล้ายซึ่งเป็นคำเดี่ยวพยางค์เดียวเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลวรรณยุกต์นั้น อาจทำให้ผู้บอกภาษามีการระมัดระวังในการออกเสียงเป็นภาษาไทยถิ่นของตนมากเป็นพิเศษ จึงอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์เรื่องวรรณยุกต์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในอนาคตควรจะเก็บข้อมูลด้วยคำพูดต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด

4. จากการศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นโคราชในอดีต (วิจิตรน, 2527) พบว่าระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นโคราชมีลักษณะเด่นจำเพาะของภาษาไทยถิ่นอีสานอยู่คือ ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงที่เรียกว่า **"บันไดลาว"** (C1=DL123 / C234=DL4) จากผลของการศึกษาการแยกเสียงรวมเสียงที่ได้จากงานวิจัยนี้พบว่า ภาษาไทยถิ่นโคราชที่ได้จากงานวิจัยนี้มีลักษณะที่ตรงกับภาษาไทยถิ่นอีสานเฉพาะในสดมภ์ DL ที่มีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ DL123-4 เท่านั้น จึงยากที่จะกล่าวว่าภาษาไทยถิ่นโคราชในงานวิจัยนี้ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นอีสาน

6.3 ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะอำเภอที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่าเป็นพื้นที่ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นโคราชเพียง 1 อำเภอ เนื่องจากผู้วิจัยจะเน้นตัวแปรทางสังคมเรื่องความสะดวกของการคมนาคม จึงทำให้ไม่ได้ศึกษาลักษณะภาษาไทยถิ่นโคราชในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า หากได้มีการศึกษาทั้งจังหวัดนครราชสีมาจะทำให้เห็นภาพของภาษาไทยถิ่นโคราชมากกว่านี้ว่ามีลักษณะการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ ตามตัวแปรทางสังคมต่างๆ จึงน่าจะมีการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นโคราชด้วย
2. นอกจากตัวแปรทางสังคมเรื่องรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคมแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะศึกษาภาษาไทยถิ่นโคราชโดยใช้ตัวแปรปัจจัยทางสังคมอื่นๆ ได้อีก เช่น เพศ การศึกษา อาชีพ ฯลฯ เพื่อศึกษาว่าลักษณะภาษาไทยถิ่นโคราชในกลุ่มคนดังกล่าวมีลักษณะเช่นไร หรือแม้กระทั่งตัวแปรเรื่องทัศนคติที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่ง เนื่องจากจะเป็นตัวแปรที่บ่งชี้ว่าผู้พูดผู้ฟังภาษาไทยถิ่นโคราชรู้สึกอย่างไรกับภาษาถิ่นของตน ซึ่งหากพวกเขาเหล่านั้นยังพึงพอใจในภาษาของตน ภาษานี้ก็จะยังคงอยู่ได้ แต่หากพวกเขาพึงพอใจกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มากกว่า ก็เป็นสิ่งที่น่าคิดว่าภาษาไทยถิ่นโคราชนี้จะคงอยู่ได้หรือไม่ อย่างไร
3. ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในการศึกษาภาษาไทยถิ่นต่างๆ ในอนาคตควรจะศึกษาการแปรทั้งด้านคำศัพท์และวรรณยุกต์ในงานวิจัยเดียวกัน เนื่องจากจะทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยถิ่นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น